

Székely Közélet

Politikai, közgazdasági és társadalmi ujság

Előfizetési árak:
 Egész évre 50 Lei, félévre 25 Lei, negyedévre 13 Lei.
 Egyes szám ára 1 Lei.

Felelős szerkesztő:
TOMPA LÁSZLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Bulevardul Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 14. sz.
 Telefonszám: 34.
 Megjelenik minden vasárnap.

A koronázás

fényes ünnepei tehát — melyeket az eredeti tervek szerint e hóban akartak megtartani — ez alkalommal elmaradtak. Az emberek legnagyobb része, küzdő, dolgozó, fáradt emberek milliói nyugodt beletörődéssel veszik tudomásul a hirt, azzal a magyarázattal együtt, hogy az elhalasztásnak semmi politikai oka nincs. Jó; így tehát a világraszóló fényes ünnepek majd a jövő májusban fognak lezajlani. Az emberek tovább haladnak dolgaik után.

Vannak azonban mégis, és pedig elég sokan, akik nyugtalanul reménykedve várták a koronázás napjának minél előbbre való kitűzését, s remegve olvasták az előkészületi munkálatok lassu haladásáról, a támadt nehézségekről közölt híreket. Őket az elhalasztás híre súlyos csapásként sújtja. Apákat, anyákat, nehezen élő családtagokat, kiknek hozzátartozója, kenyérkeresője valamilyen politikai cselekményért elítélve, vagy hosszú vizsgálati fogságban ül. Mindezek a hozzátartozók, az elég nagy számú, — úgy hisszük — még mindig sok szára menő vádlottal, elítélttel együtt, fájó szívvel, könnyes szemekkel olvassák a koronázás ünnepségének elhalasztásáról szóló tudósításokat. Ezek őket legszebb reményüktől, titkos bizakodásuktól fosztják meg hosszú időre. E naptól, e napon szokásos nemes fejedelmi ténykedéstől várták álmaik, reményeik valóra váltását.

Fejedelmeknek, uralkodóknak legszebb, igazán fejedelmien magasatos, sőt krisztusi eszménységű jogai közé tartozik a megkegyelmezés. A koronázás olyan alkalom, mikor ezt a jogot, rendszerint nagyobb mértékben, százakra kihatással gyakorolják az uralkodók. Most abból, hogy a koronázás elhalasztódott, az látszanék természetesnek, hogy a koronázással együttjáró egyéb intézkedések, így a kegyelmezés uralkodói ténye is, egyelőre elmaradjanak. De vajjon csakugyan olyan feltétlen szükségesség-e; hogy ez utóbbi elmaradjon, s elmaradása, mint összeomló állványok zuhanása, annyi szép reménységet, remegve ápolat bizakodást egyszerre összetörjön?

Mi azt hisszük, nem. Mi akadály lehetne annak, hogy a kormány helyi tényezői hívják fel a kormány figyelmét, a kormány pedig tegyen előterjesztést az uralkodóhoz, a koronázásra tervezett megkegyelmezések már mostan való fogadtatása érdekében? Hiszen ez, ha a koronázás nem maradt volna el, már most megtörtént volna. Mondják meg legfelsőbb helyen, hogy ezeknek a börtönben levőknek nagyrésze úgy is oly cselekményekért került oda, a melyeket kis jóakarattal könnyen lehetne a fiatalság heveskedésével, az akkori átmeneti idők érthető izgatottságaival kimagyarázni. Ki lehetne magyarázni, hogy ezeknek a többnyire fiatal embereknek a cselekedeteit az állami rend érdekében akkor helyteleníteni, rosszalni lehetett, de nyugodtabb, tisztultabb időkben ezek a cselekedetek bizonyára nem vonták volna magukra a megtorlásnak, büntetésnek akkora szigorúságát. Tapasztalatlanosság, meggondolatlan heveskedés elragadhatta őket, de a legtöbbnek szíve nem romlott, abban megrögzött gonoszság nincs. Miért kelljen tehát ezeknek olyan

véletlen külsőség miatt, hogy néhány állvány összeomlott, a koronázási előkészületek technikai okokból hamarabb befejezhetők nem voltak, még 7—8 hónapra át, egészséget, életet kockáztató, téli hideg időben rabságban sinylódniuk. Hajtsák végre tehát a megkegyelmezéseket már most. A koronázás nagyszerűségéhez, emlékeztetéssé tételéhez úgy is tudhatnak elég dísz és pompát ki-

Legnagyobb problémánk

már ma is kétségkívül az iskolakérdés. Pedig e probléma napról-napra nagyobb, fájóbb és égetőbb lesz. Ma még megbirkózhatnánk vele, de később a saját erőnkől már nem bírnánk vele. És akkor...?!

Nagyobb szegény, sötétebb gyalázat, átok nem érhetne bennünket, mint ha nemtörődömségünkkel mi magunk buktatnók meg saját iskoláinkat. Apáink — az egyszerű apák — évtizedekkel, sőt évszázadokkal ezelőtt megteremtették a kultura hajlékait, fentartották, megvédték az idő minden viszontagsága közepette és mi a „kulturált“ fiak elárulni, porbadolni engednők a szent csarnokokat, kulturánk bástyáit. Hagynók elsorvadni az emléket, melyek tápláltak és szellemi életet adtak, a karokat, amelyek öleltek, ringattak, védtek és neveltek. Veszni hagynók a legnagyobb értéket, amelyre valóban büszke lehetett idáig népünk.

Persze, ha én tudatlan, vagy szüklátóköri ember vagyok, mit törődöm az efféle kérdésekkel?! Reggel kimegyek a mezőre, vagy behúzodom az istállóba, műhelybe, irodába s tőlem aztán történhet akármi a nagy világban; foroghat a nap a föld körül, vagy fordítva, halomra bukhathatnak az iskolák — mit törődöm én azzal?! Mit értem én az iskola jelentőségét?! Vagy ha fősvény pénzimádó vagyok, avagy a léhaság elfásította szívemet — akkor is mit törődöm én az iskolával...? Ejj, ne említsétek az iskolát! Mi lesz az üzlettel, kártyával, a költséges lumpolásokkal és más effélékkel, ha én az iskolákkal kezdek törődni. Törődjenek vele mások, pl. a koldus tanítók és tanárok, a nép vérző lelkű, olcsó napaszámosai, a kötelességteljesítés legbecsületesebb bajnokai.

... De ha én becsületes, értelmes ember vagyok — iparos vagy kereskedő, hivatalnok vagy mezőgazda, munkás vagy tőkés, ifju vagy öreg, férfi vagy nő — az iskolakérdés a szívem gyökeréig nyilalik. Az „iskola“ szóra megdobban a szívem, pezsdül a vérem, bágyadt lelkembe a lelkesedés tüze gyulad s beteg ágyamból is kikelek, hogy tegyek az iskoláért.

... Az iskoláért... ezért a mérhetetlenül fontos tényezőért! Oh, az iskoláért lobogó pünkösdi láng szeretnék lenni, hogy felgyujtsam az elernyedt, lemondó, vagy lusta lelkeket.

Az iskoláért orkán szeretnék lenni, hogy dörgő szavammal, tomboló erőmmel felrázzam a mélyen alvókat, az idők szavára süketeket.

Vagy lennék ostor, ölmos, szeges ostor, hogy végigverjek szilaj keserűséggel a szívteleken, akik az iskoláért nem hajlandók semmi áldozatra.

De leginkább szeretnék áldás és boldogság

találni; azért nem szükséges ezt a fejedelmi cselekedetet arra az alkalomra tartogatni.

Ha mindezt arra hivatottak az uralkodóval közlik, ezzel alkalmat nyujtnak neki egy olyan királyi elhatározás kiadásához, amelylyel sok száz család meghatott háláját fogja maga iránt felkölteni. —a—ó.

lenni, hogy odaszálljak azok szívébe, hajlékába, akik dolgoznak az iskoláért. Oh, milyen széppé tenném az álmaikat, megaranyoznám az életüket, megáldanám minden lépésüket.

... De ha én meg nem áldhatom, van és lesz, aki megáldja őket. Fel hát a szívekkel a kultura színteréig. Mert a kulturáról szépet mondani, vele dicsekedni — még nem kultura; de a kulturáért, azaz az iskoláért dolgozni, áldozni: az valóban kultura. Csiki Péter.

A vargyasi gazdanap.

F. hó 18-án tartotta a vármegyei Földmives Szövetség első gazdanapját Vargyas községben. Már a kora reggeli órákban — szekér... szekeket érve — érkeztek az Erdővidék közeli és távoli közegelemek lakói.

A gazdanap istentisztelettel kezdődött, a zeufolásig megtelt tágas templomban Ürmösy József homoródszentpáli unitárius lelkész mondott, gyönyörű ima után, ünnepi beszédet; közben a Kiss Károly tanító gazdaköri elnök által betanított vegyes énekkar adott elő, mély érzéssel pár magasatos egyházi éneket. A templomozás végeztével a gazdanap a templom előtti téren folytatódott. Gál Imre szövetségi elnök rövid bevezető szavai után, melyekben az egyesülés szükségességét, a tervbe vett áruccsarnok felállításának előkészítatlan voltát bizonyította, ismertette az egyes gazdakörök által az asszonyok kitüntetésére vonatkozó javaslatokat. Együttal a megjelentek közt a díszes okleveleket kiosztotta. Asszonyokat tüntettek ki — asszonyokat, kik nem a világ léha örömeiben, avagy haszontalan pletykálkodásban lelik kedvüket, hanem nagyszámú gyermekeiket testben és lélekben tisztán nevelik, becsületesek és munkások, takarékosok; de nem fősvények, férjeik hűséges munkatársai, a többi asszonyok mintaképeül szolgálnak, szóval igazi asszonyok. Díszoklevelet kaptak: *Vargyasról*: Ilkei Dénesné Veress Mária, Farkas Ferencné Szócs Mária. *Olasztelekről*: Kolumbán Sándorné Kolumbán Juliánna, Bardocz Ferencné Bartha Gizella, Bardocz Mózesné Keresztes Salló és Márkó Lőrincné Fodor Juliánna. *Bibarcfalváról*: Tordai Ferencné Ozsváth Jolán, Szabó Dénesné Jób Lina, Nagy Lajosné Bogdán Mária. *Bardocról*: Varga Sándorné Sándor Rákhel, Tókos Józsefné Lázár Debera, Kolumbán Mózesné Sugár Juliánna és Tókos Samuáné Lázár Ilona.

Majd Wietver Károly oklándi járási állatorvos és Gál Imre tartották meg gazdasági előadásait a nagyszámú hallgatóság élénk figyelmével. Előbbi az állati betegségeket és az azok elleni védekezések módját, utóbbi az okszerű gyümölcs-termelést ismertette. Gál Imre előadása végeztével érkezett be vidám zene- és énekes

mellett a vargyasi legényekből és leányokból összeválogatott aratók csoportja, felvirágozva, hamisítatlan székely viseletben, élükön Máthé Ferenczcel, ki egy hangulatos vers elszavalásával ajánlotta fel buza-koszoruját a Földmives Szövetségnek. Innen az unitárius iskolában rendezett házi-ipari kiállítás megtekintésére sietett a közönség, hol Varró Elek szövetségi titkár ismertette röviden a házi-ipar jelentőségét és fejlesztésének szükséges voltát. A házi-ipari kiállításon a vargyasi és olaszteleki asszonyok és leányok remekeltek, egy-egy kiállított tárgy helyet foglalhatna bármely kényes izlésű urilakban. A kiállítók közül többeket pénzbeli jutalommal, illetve diszoklevéllel tüntettek ki.

Ezek után a társaság ebédre siet, tágas, gyepes kertben hatalmas sátor alatt van terítve, 400-nál többen ülnek asztalhoz. De megdördül az ég is, megered az eső, kövér esőcseppek kopognak, s a vásott ponyva részlein itt-ott a tányérba pottyann egy-egy esőcsepp, hangos derültséget keltve, a mind sűrűbben meg-meg jelenő hivatlan vendég.

Míg az eső egyre szakadt, egyre folyt a pohárköszöntők áradata is, a fiatalok pedig egy üres csürben járta tüzzel a táncot, s az öregek egyre hangosabban üritgették poharaikat. Fel-felzokogott itt-ott a zene hangjainál a régi nóta, az édesbús magyar nóta, mely ez egyszerű emberek ajakán úgy hangzott, mint egy titkos zokogás. Az lelkeket pedig elfogta egy szent ígéret az együttérzés és összetartozandóság gondolata. Mindenki érezte, hogy e nap felejthetetlen, e napra szükség volt, hogy e nap határkő, melyen innen már le kell vetni a maradiságot és bizalmatlanságot, a kishitűséget és irigységet, ha ezen a földön élni akarunk.

A gazdanap főördeme Kiss Károly tanító, gazdaköri elnök, ki éjjel nappá téve fáradozott a siker érdekében, segítő társai voltak: felesége, özv. Kiss Jenőné s számos gazdaköri tag. Hálásan kell megemlékeznünk Cionca Macedon járási főszolgabíróról, kinek előzékenysége folytán e felejthetetlen nap létrejöhett, ki megjelenésével megtisztelte a gazdakört.

Több ilyen gazdanapot! Varró Elek.

Petőfi-matiné.

A Jótékony Nőegylet sorozatos irodalomismertető előadásainak elseje, a Petőfi-matiné f. hó 18-án, vasárnap délelőtt a vármegyeház nagytermében a közönség középszerű érdeklődése mellett, változatos és szép műsorral folyt le. Sokan eljöttek, de sokan otthon is maradtak, ezzel is igazolva a már-már szinte meggyökereedett itéletet, hogy e város közönsége, polgárságának jó része a kultúrával szemben meglehetősen közömbös, ilyen irányú igényei alig vannak. Ellenünk vetik talán, hogy Petőfiről volt szó, kit mindnyájan ismerünk, de ki az, aki Petőfit éppen eléggé ismeri, s lehet-e egyáltalán Petőfit eléggé ismerni, vele eleget foglalkozni? Annyira-amenyire még elfogadható mentéség lenne, hogy közönségünknek minden ilyen dologhoz szoknia kell, s erről, mint első előadásról, nem vett mindenki eléggé tudomást. Hisszük, hogy közönségünk e megállapításunkat, *esetűni* magatartásával, fogja igazolni.

Az első előadás általános bevezetőjét lapunk szerkesztője mondotta, ki szimbolikus képpel igyekezett a költészet kezdeteit megvilágítani, annak évezredek során való fejlődését jellemezni. Jelezte, hogy a Nőegylet célja, programja ez előadások során a világirodalom néhány legkiválóbb szellemét ismertetni, műveikből való szemelvényekkel is a közönséghez közelebb hozni.

A matiné főpontja: Bíró Lajos tanárnak, színesen, lendülettel megírt és előadott felolvasása volt. Mindjárt a Petőfi születési körülményeit megrajzoló ötletes és költői bevezető képével megragadta mindenki az érdeklődését. Jellemezte Petőfi költészetének minden sajátosságát, nagy változatosságu műformáit, roppant nagy érzés-skáláját, a világirodalomban elfoglalt elsőrendű jelentőségét. Legnagyobb dicsőrete legyen, hogy oly bő erre vonatkozó irodalom, nagy kritikások megállapításai után is az újság és eredetiség frissességével hatottak Petőfiről való megjegyzései, egész előadása.

Az előadás keretében Tomcsa Klementiu ének, Szabó Ernő és Simon Andor hegedű-kísérete mellett, Rájk József szépen és hatásosan szavalta el Petőfi „Szülőföldemen” c. versét. Marosi Géza, a színtársulat sokoldalú, nagytehetségű színésze a „Vándorlegény”-t szinte megjátszotta; nagy hatást keltett. Benedek Géza dr. csengő és meleg, szép hangján — Bakóczy Károly avatott zongora-kísérete mellett — több Petőfi-dalt énekelt, oly sikerrel, hogy a közönség alig akarta ujrázásait abba hagyni. Ugyaníly nagy hatással énekelt, Révay György dr. hezzért vezetője alatt, kiváló Székely Dalegyletünk, melynek szereplését ma már külön dicsősrünk sem kell. Petőfi-verseket szavaltak még szinte érzéssel, megkapó hatással Kovács Porzsi, Maráth Olga, Papp Margit és Bálint József, ez utóbbi előadásában színészi készséget is tanúsítván. A szép ünnepséget Cséfy Sándor Nőegyleti titkár leendőletes zárószóval fejezték be.

Legközelebb október 16-án d. u. fél 5 órai kezdettel Dante, az örök emberi sors felsőges rajzolója kerül sorra, a ki ez előtt 600 évvel hunyta le látnoki szemét, s most halálának évfordulóját ünnepli az egész művelt világ. Ugyanekkor lesz ismertetve a román irodalom két nagy lyrikusa, Eminescu és Vasil Alexandri. Ez az előadás a Bukarest-szálló színháztermében lesz. A többi előadás, minden hónapban egy, Arany Jánosról, Shakespeare-ről, Madách Imréről, Goethe-ről, Ady Endréről és az ujkori francia költészet főbb képviselőiről és az utolsó az új orosz irodalom művelőiről fog szólni.

A nőegylet elnöksége mindent megtesz, hogy ezek az előadások nívósak, értékesek legyenek. Hisszük, hogy e város művelt közönsége majd átérti és átérti ezeknek az előadásoknak a fontosságát és nagyszámu megjelenéssel fogja jutalmazni úgy a rendezőségnek, mint a szereplőknek nehéz munkáját, egyuttal — csekély áldozattal — azt is lehetővé téve, hogy a Nőegylet humánus rendeltetésének: a városi szegények felkarolásának, nemes törekvései szerint, megfelelhessen.

IRODALOM.

Sárosy Károly: Erős akarattal.

Ezeknek a novelláknak szerzője — bár a betűk világában él — nem hivatásszerűen foglalkozik a tollforgatással; évtizedek óta a szedőszekrény mellett dolgozik, nyomdánk művezetője. Ebből a minőségéből következnek erőnyei és fogyatékosai. Azzal a különös, sokszor elkápráztató írói rutinnal, amely a mai felszínes újságírás világából került íróink között oly gyakori, s amely állandó gyakorlat által elsajátítható, nem igen dicsekedhetik. Az a leleményes készség, mellyel írásaiban sok modern író lélekzet-elállító művészkedéssel, szinte büvészkedéssel tud aránylag súlytalan mondanivalókat bonyolítani, oldalokon át izgatókká fokozni, írásaiból majdnem hiányzik. Ugy hiszük azonban, hogy Sárosy Károlynak nem is törekvése ilyen szerű hatásokkal tündökölni.

Ellenben az életet annál több erkölcsi komolysággal, a munkás, dolgozó ember komolyságával nézi. Ebből a szempontból válogatta ki alakjait, akik általában dolgozó, az élettel küzdő emberek. A munka, a jellem, az erős akarat küzdelmé s e küzdelem dicsőítése a tárgya legtöbb írásának. (Közös munkára összefogva, Erős akarattal, Önkéntes Mihálovics, A jegyző ur.) Ezek a nemes emberi tulajdonságok az események során rendszeren győzedelmeskednek, ami azt bizonyítja, hogy a szerző munkás életében a munka, az igazság diadalában való hitét el nem veszítette, idealizmusát megőrizte.

Írásaiban több van élményszerű, melyeket az író saját életéből, katonakorából, pesti nyomdász életéből merített, ezeken a valóság frissessége érzik, s előttünk ezéért is különösen kedvesebbek. (A füge, A piros kendő, A találka.) Ezekben a cselekmény, a környezet megrajzolása élénkebb, mint azokban a novellákban, melyekben a fantáziának van nagyobb szerepe. Szemléletes és ujszerűen hat, például, egy karinthiai falu leírása, melyből az aggódo szülők és férjek egy nagy hadgyakorlat alkalmával az összes fiatal nőket eltávolították.

Általában ott van a szerző igazán elemében, ahol saját tapasztalatairól, saját lelki világát jellemző eseményekről, kedves munkás alakjairól beszélhet. Ilyenkor érdekesen jellemzett, ujszerű alakokat is talál, pl. a háboru utáni földbirtokreformok miatt állás nélkül maradt tisztartó, aki, mint munkásember keresi meg kenyérét, szolgának áll és mint ilyen nyeri meg a jómódu, földesgazda-család derék és szép leá-

nyának szívét. Ezekkel az alakokkal az író együtt érez, s együtt fog érezni az íróval bizonyára sok olvasó is, kik közül nem egynek jön az a kívánsága, hogy a szerző, munkáért, becsületért, felfelé törő szorgalomért lelkesedéssre gyuló szemébe bele nézzen, s kemény, derék munkás kezét megszorítsa... (T. L.)

Színház.

A közönség változó érdeklődése mellett folynak a színházban az előadások, miközben törekvő, derék színészeink már a jutalomjátékok felé haladnak. A mult szombaton, 17 ikén, Bíró Lajos elég ötletes, de mesterkelt felépítésű és minden erkölcsi tartalmat nélkülöző vigjátéka, a Francia négyes, mint ujdonság került színpadra. Ezen a héten ujdonság volt még a Legszebb kaland, az előbbinél sokkal szellemesebb, finomabban megírt, de hasonlóan sikamlós ötletre alapított francia vigjáték szerdai előadása, valamint a pénteken, 23-ikán színrekerült Farsang tündére. Ez utóbbi bájos zenéjű operett, mely alkalmat adott F. Csék Vilmának pazarnál-pazarabb öltözékei csillogtatására. Mellette az előadásokon szinte minden este vizontlíthatjuk a kitűnő és sokoldalú Marosi Gézát, a temperamentummal, kedvesen játszó L. Benes Tusit, a jóízű humoru és jótánu Szécst, Gaált, Légrádyt. Boross Mauci is minden felléptekor kedves és megnyerő, ugyanintén a ritkábban látható Harmaty Jolán és Beck Rózsi, kik mindaketten komoly ambicióju, tehetséges színésznők. Vákar vendégszerepléséi rendszeren sok derűt, élénkséget visznek a színpadra.

Az ismertebb darabok közül Gárdonyi Bora, a Vasgyáros, Limonádé ezredes kerültek még a héten színpadra, jó előadásban, csinos diszletezéssel. Szombaton, 23 ikén este változatos programmal (abaré estély volt.

Szenzációs jutalomjáték — Casanova.

F. Csék Vilma jutalomjátékaul folyó hó 28-ikán, szerdán színpadra kerül *Casanova*, operette előjátékkal és 3 felvonásban. Írta: Faragó Jenő, zenéjét Barna Izsó. Barna Izsó nagy koncepcióju és muzsikaju és Faragó Jenő tökéletes, a nézőt és hallgatót lebilincselő operettjét, amely igazán klasszikus számba megy, — választotta az igazgatóság a művésznő jutalmául. Eddig még nem volt alkalmunk ilyen nagyszabásu operette élvezetére az itteni színpadon, de úgy látszik, hogy igazgatónk nem riad vissza az előttünk szinte lehetetlennek látszó lehetetlen megoldásától. Kérdésünkre, hogy a II. felvonás nagy szerelmi kettősét hogyan akarja nálunk és a mi színpadunk minden technika hiányával bemutatni? — az a nyugodt és öntudatos válasza, hogy ezt, amint hogy írva van *„vassnon mutatja be”*. A darab meséje Casanova (Marosi) életét játsza le előttünk, amelyet, hogy az utókor tudjon róla, a „Sátán” (Légrády), ki már akkor a mozi feltalálta, minden momentumban megőröki. F. Csék Vilma az előadásban minden művészetét és tudását a színpadra viszi. Sokoldalú és formaju szerepeiben, — amelyek az I. felvonásban, mint a „Sátán” felesége, a II-ikban, mint „Mariou” virágárusleány, a III-ikban, mint „Pompadour” márkine, a IV-ikben, mint „Lia”, a zsidó lány és az V-ik élőkép jelenésében, mint „Lia” látomány, igazán próbára teszik a legnagyobb színpadok legismertebb művésznőjét is, — hiszük, hogy Csék Vilma is megtalálja az igaz hangot, az igaz művészetet, hiszen őt úgy tanultuk megismerni már hosszú idő óta, mint aki ilyen nagy alkotásu dolgokra van predesztinálva. A színháznál az egész művészet-személyzet szorgalmasan tanul és a műszaki személyzet Kovács díszmester vezetése mellett lázasan dolgozik az est sikeréért. — Mint értesültük, az előadás iránt máris nagy az érdeklődés.

Szombaton, szeptember 1-én Marosi Géza jutalomjátékaul színpadra kerül: *Trilby*, világhírű dráma. Ez alkalommal a művész legkitűnőbb szerepét, Svengalit játsza. Pénteken, f. hó 30-ikán a világsikert elért Buttykay-operett, Az ezüstsirály premierje lesz, a szöveget Földes Imre írta. Az igazgatóság közli Székelykeresztur és vidéke műpártoló közönségével, hogy Szemerjai könyv- és papirkereskedésében még akkor is lehet bérletelőjegyzést tenni, amikor Vákar nincs személyesen ott.

A Magyarországra kitelepülni szándékozók tudomására hozza a repatriáló hivatal, hogy kérésükhöz csatolják a budapesti menekültügyi hivatal engedélyét, mert ezen okmány nélkül a kérést elutasítják. Akiknek kitelepülése már engedélyezve van, csak ez okmány felmutatására kapják kézhez az engedélyt.

HIREK.

Szeptember 24.

Jegyzői áthelyezés. Bartos Zsigmond székelyderzsi segédjegyzőt Vargyasra helyezték át.

A Magyar Szövetség udvarhelyvármegyei tagozatának szervezkedő gyűléséhez a hatósági engedély végre megérkezvén, a vezetőség a választmány tagjait folyó hó 29-én (csütörtökön) d. e. 10 órára Székelyudvarhelyen, a Bukarest-szálló színháztermében tartandó első ülésre meghívóval hívta meg, kérve, hogy ott okvetlenül megjelenni sziveskedjenek. A napirend a következő: 1. Elnöki megnyitó. 2. Jelentés a kolozsvári nagy gyűlésről. 3. 4 alelnök, 2 titkár, 1 pénztáros, 1 ellenőr választása. 4. Hivatalos helyiségről való gondoskodás. 5. Hivatalos lapról való gondoskodás. 6. Esetleges indítványok, előterjesztések, melyek írában legalább fél órával a gyűlés megnyitása előtt az elnöknek, a gyűlésteremben átadandók.

Eljegyzés. Sorger Máriát eljegyezte Lelkesi Lacsny Dezső, a jászvári préposzt uradalmi intézője. (Minden külön értesítés helyett).

Katona Mózes eljegyezte Niculescu Aureliát. (Minden külön értesítés helyett.)

Unitárius urvacsoaraosztás. Vasárnap 25-ikén d. e. 10 órakor az unitárius templomban, az őszi hálaünnep alkalmából urvacsoara-osztás lesz.

Szüreti ünnepély. A helyi r. k. egyházközség ifjúsága az erdélyrészi II. szinikerület szin-társulatának bevonásával október 9-én nagyszabású és újszerű szüreti ünnepélyt rendez.

Az adóbevallások határidejét meghosszabbították. A sokféle új adó vallomási ivatek kitöltése rendkívül bonyolult és nagy munkát kíván. Rengeteg mindenféle gondolat, áttekintés és sokféle adat összeszedése szükséges, ha az ember azt akarja, hogy őszintán kívül is hibát el ne kövessen, amiért súlyos bírságokat és más hátrányokat is el kellene szenvednie. E sok adat összeszedésére és a valóságos tanulmányt kívánó mindenféle ivatek kitöltésére a megadott eredeti határidőig, f. hó végeig a legtöbb ember teljesen képtelen lett volna, annál is inkább, mert az ivatek maguk is rendkívül későn kerültek közforgalomba. Ezeket tekintetbe véve a kormány egy újabb intézkedésével a vallomások megtételének idejét december elsejéig, illetve a külföldön lakó állampolgárok részére december 15-ikéig meghosszabbította.

Az agrártörvény hiteles fordításban jogi szempontból megvilágítva kapható a Földmives szövetségnél és kiadóhivatalunk üzlethelyiségében. Ára 10 lei.

Halálozás. Bokor Mihály, orosz fogságból magával hozott súlyos betegségében, f. hó 20-án, 31 éves korában, Székelykeresztúron meghalt.

Elítelt volt detektív-főnök. Folyó hó 21-én tárgyalta a törvényszék Bellu Oktávián, volt detektív főnök ügyét, Székelyudvarhelyen. A vádlott még a múlt évi május 14-én éjszaka, fél 2 és fél 4 óra között, a Bukarest-szálló emeleti folyosóján igazolásra szólított fel egy, a záróráig csendesen mulatozó társaságot. A fiuk — mivel nem ismerték, kivel van dolguk, — némi vonakodás után igazolták magukat. Petrovai Gyula kérte a főnököt, hogy szintén bizonyítsa hivatalos személyazonosságát. Az állítása szerint, részeg állapotban levő Bellu erre haragra lobbant és igazolás helyett gallérlánál fogva lökdösnéi kezdte Petrovait, ki a lépcsőhöz érve, kiugrott kezeiből, elmenekült. A főnök, rövid idő múlva fegyveresen, egy katonai kíséretében tért vissza, majd berontott Zsigmondovics szálló tulajdonos fia szobájába és a már alvó futól ütlegeléssel követelte az elmenekült Petrovai kiadását. Zsigmondovics semmiről sem tudva, legjobb akarata mellett az erős ütlegelés dacára sem szolgálhatott felvilágosítással. Segélykiáltására édes anyja szaladt segítségére, ki sirva könyörgött fia érdekében. A mellén, oldalán és hátán puskatussal véresre vert fiának a vármegyei főorvos állított ki orvosi látelvetet. A feljelentés alapján az ügyészség Bellu letartóztatta, majd biztosíték ellenében szabadlábra helyezte. A tárgyalás folyamán a vádlott teljesen részeg voltával védekezett és hangulycsúszta, hogy tettét nem mint hivatalos közeg, hanem mint magánember követte el. A tárgyalás során a főügyész

a súlyos testiértés és hivatalos hatalommal való visszaélés vádját elejtve, csupán magánlaksértésben való bűnösség kimondását kérte. A sértettek képviselői átvették a vád képviselőtét. A védő enyhe büntetést kért az enyhítő körülmények figyelembe vételével. A törvényszék Bellu csupán magánlaksértés vétségében mondta ki bűnösnek és két havi fogsázbüntetésre ítélte, melyből egy hónapot a vizsgálati fogságba beszámít. Úgyes, sértettek megnyugodtak, vádlott és védő fellebbezett.

x Orvosi hír. Dr. Weisz Fülöp tanulmány-utrá Bécsbe utazott, rendeléselt 1921 november 1-én Bul. Regele Ferdinánd (Kosuth u.) 9. szám alatt, a Turul cipő-füzlet udvarán fogja megkezdeni.

Államsegély a város kövezetére. A tanács kérelmére a kolozsvári közlekedési igazgatóság a városi kövezet javítására 150,000 leu államsegélyt engedélyezett.

A buzabeszerező bizottság azokat, akik a második és harmadik hozatalból részesültek, a város házában folyó évi október hó 2-án délután 4 órakor tartandó végelszámolásra minden további értesítés bevárása nélkül, tisztelettel meghívja.

A lakbérleti hivatal (tanácskozó bizottság) f. hó 21-ikén kiadott hirdetménye szerint, a lakbérleti törvény és rendelet értelmében, minden városi lakástulajdonos köteles bérleti szerződést kötni bérlőjével. Amennyiben a szerződést fölmutatni nem tudja, a rendelet 19. szakasza szerint fog megbüntetett. Ebből kifolyólag tehát mindazon tulajdonosok, akik 1921 szeptember hó 1-seje előtt valami ingatlanukat (ház, bolt-helyiség, butorozott szoba) bérbeadták és bérlőjükkkel szerződést még nem kötöttek, 30 napon belül (október 21-ig) utólagosan szerződést kötni és azt a rendelet 14. szakasza alapján láttamozás cédjából a lakbérleti hivatalnak bemutatni kötelesek. Amennyiben a tulajdonos ezt megtenni vonakodik, a bérlő köteles erről jelentést tenni a hivatalnak; annál is inkább, mert különben épp úgy, mint a tulajdonos, ő is meg lesz büntetve. A szerződés 2 példányban készítenendő: az első bérlővel ellátott szerződés láttamozás után a tulajdonosnak visszaadatik, a második bérlőnek külső példány pedig a hivatal irattárában fog őriztetni.

Az új „Napkelet”-szám rendkívül érdekes és változatos tartalommal jelent meg. Feltűnést fog kelteni Rádei Józsefnek, a kitanó szociológusnak cikke egy hatvanéves törvényjavaslatról, amely a nemzetiségi kérdések megoldására készült annak idején, de nem lett törvény belőle. Alapelvei ma is aktuálisnak és egész felépítésük mintái szolgálhat. Három izgalmasan érdekes, nagy novellát is tartalmaz ez a szám, amelyben számos, az orosz és a nyugati kultúreseményeket ismertető, cikkeket és jegyzeteket kívül több gyönyörű vers is van, többek között Révai Károlynak, az ősz költőnek románból készült versfordításai, akik érdemei elismerésül nemrég választott tagjává a Petőfitársaság és tiszteleti tagjaul az Erdélyi Irodalmi Társaság. A vaskos hatvanégyoldalas füzet ára csak 6 leu.

Husáruk drágulása. Az élőmarha s különösen a sertés hirtelen drágulása folytán szükségessé vált a hus és zsirtermékek árának újabb szabályozása, annyival inkább, mert a zsír és szalonna az utóbbi hetekben Erdélyből nagy tételekben külföldre került s az itteni piacról teljesen eltűnt. A husáruk emelésével kapcsolatban más városok mintájára a polgármester elrendelte a marhahus osztályozását is s így az új árszabásban a marha husának jobb részei, vagyis a marha hátulsó részét képező felsár, bélszín stb. magasabb árban, az előrészek pedig olcsóbb áron kerülnek kimerésre. Az új árak, melyek szept. 22-én reggel léptek érvénybe, a következők:

Marhahus (hátulja) I. oszt.	6 leu
Marhahus (eleje) II. oszt.	5 „
Bivalyhus	5 „
Borjúhus	6 „
Sertésrus	14 „
Juhrus	4 „
Sertészsir	26 „
Nyers szalonna, zsirnak való	20 „
Háj	22 „
Fehér sózott friss szalonna	22 „
Fehér sózott szalonna, száraz	21 „
Paprikás vagy esemege szalonna	24 „
Füstölt szalonna	24 „
Vegyes felvágott	16 „
Nyers szalámi	14 „
Téli szalámi	60 „
Száraz kolbász	12 „

Negyven oldal terjedelemben jelenik meg október elsejétől az erdélyi közönség kedvelt színházi lapja, a „Színház és Társaság”. Negyven oldalon: rajzok, fényképek, komoly cikkek, tanulmányok, színházi események, intimítások, pletykák, az erdélyi színházak műsorának ismertetése, ezenkívül társaságrovat, mely a társasági élet érdekességeiről számol be s október elsejétől komolykai melléklet s ez lesz a „Színház és Társaság” minden heti programja. A gyönyörű kiállítás lap ára 3 leu, előfizetése negyedévre 35 leu. Az új előfizetők ingyen kapják meg az 1920. évi karácsonyi és 1921. évi husvét albumokat. Előfizetni bármely naptól lehet a kiadóhivatalnál: Cluj-Kolozsvár, Str. Jullu Maniu (v. Szentegyház-u.) 6.

Egy paradés kocsi keresek azonnali belépésre, ki kifogástalanul tud hajtani. Cim: FÁDJÁN JÓZSEF. :: ::

SPORT.

A Hargita Testező Egylet bajnoki mérkőzése a múlt vasárnap, közbe jött akadályok miatt elmaradt. A sportközönség szórakoztatására a székelykeresztúri KAC-ot hívta meg az elnökség, barátságos mérkőzésre. **Eredmény 6:1** a Hargita javára. Egyed Feri 5, Solymossy Jankó 1 goalt rugott. Az állandó szakadó eső sem tudta szétzavarni a lelkes nézőközönséget. **Bíró: Z. Sebess József** volt. A csapat vasárnap Brassóban az Ivriával szemben tartja bajnoki mérkőzését.

Training mérkőzés. A Hargita Old-boy — Törpe, Munkás I. — Munkás II. csapatal, f. hó 25-én, vasárnap d. u. 3 órakor a baromvásártéri új pályán training-mérkőzést tartanak. **Helyárak 4, 3 és 1 Leu.**

KÖZGAZDASÁG.

Tarlórol

fúj a szél, — itt van az ősz ezer gondjaival, nem télt meg a hombár, nem a széna szín, aggodalom szállja meg a gazda lelkét. A buza-termésünk megyei átlagban közepesnek mondható; holdanként körülbelül 6 mm. Árpá szintén közepes, zab mennyiségileg jó-közepes, minőségileg azonban itt-ott léhas, — apadt szemű. Törökbuza megyei átlagban, gyenge termést adott, — korai vetésnél a hozam jóval nagyobb. Hüvelyesek termése gyenge. Burgonya-termés gyenge-közepes, fejletlen gumókkal. Répa gyenge fejlődés mellett kicsiny hasznót hozott, sarju termés csaknem semmi, minőségileg is gyenge. Lóhere és lucerna gyenge közepes magtermést adott.

A száj- és körömfájás több községben szörványosan fellépett, Székelykeresztúron azonban, mint multkori közleményünk helyreigazítólag értesítenek, a vásárokat jelenleg megtartják.

A multheti piacon a buza 48—52, törökbuza 42—43, árpa 34—36, zab 15—20, burgonya 8 leu kelt el vékánkint.

A marha áránál utolsó napokban gyenge kereslet mellett emelkedés nem észlelhető.

A lucerna és lóhere mag termelők kéretnek, hogy eladásra szánt készleteik mennyiségét és a kívánt árt a Földmives Szövetség irodájába jelentsék be. Az ár megjelölése már az okból is szükséges, hogy így állapítható meg az az eladási ár, melyen gazdatársaink terményeiket kellő áron értékesíthetik.

Kiadó: a Könyvnyomda R.-t. Odorheiu (Székelyudvarhely)
Cenz.: C. T. Sirca.

Raktáramban

kapható házhöz vité:

Finom Küküllőmenti asztali bor	1 l. 12 L.
„ fajor (Rizling)	1 „ 15 L.
„ (Kuländer)	1 „ 17 L.
„ palackban $\frac{7}{10}$ l. (Rizling)	10 L.
„ „ $\frac{7}{10}$ l. (Kuländer)	12 L.
Finom krém likőrök, tea-rum és mindefféle édesített italok a legolcsóbb gyári árban.	

Tisztelettel: **Lapka Henrik**

bor- és szeszraktár

Principessa Elisabeta (Bethlan-u.) 24.

Alkalmi vétel!

Eladók: nyírott gyapju-futószőnyeg (14 méter), gyapju függönyök, nagy linóleum szőnyeg, vaságyak, :: konyha-tűzelő 2 sütővel, kézi daráló-gép, petróleum álló-lámpák, női próba-baba, konyha butorok, képek. Megtekinthetők: Strada Reg. Carol :: (Br. Orbán Balázs-utca) 20. szám alatt. ::

Az udvarhelymegyei gyümölcs-értékesítő és központi szeszfőzde r.-t. udvarhelyi és bethlenfalvi telepein szilvát részben is kifőzi.

Fest és alakít

női velur- és filckalapokat, továbbá elvállalja jobb férfi- és fiu kalapok tisztítását és vasalását,

kiváló tisztelettel:

KESZLER ALBERT, Kalapos.

Axente Sever (Rózsa-utca) 10.

Odorheiu-i törvényszék

C. 955—2. 1921.

Hirdetmény.

Az odorheiu-i törvényszék közhírré teszi, hogy Székely Mózes nagykezei lakos gyám által képviselt kk. Kibédi László, kk. Kibédi Gizella, kk. Kibédi Márta nagykezei lakosok részéről az 1911. I. t. c. 748. § a alapján előterjesztett kérelem folytán az orosz harczterén, mint a volt m. kir. 22. honvéd gyalogezred népfőlkelője

1914. évi szeptember havában járványos betegségbe esve, 1914. évi október hó 7. én állítólag elhalt Kibédi Pál volt nagykezei lakos elhalálása tényének megállapítása iránt a mai napon megindította és az állítólag elhalt részére ügygondnokul dr. Vass Lajos ügyvéd, odorheiu-i lakost rendelte ki.

Felhívja a törvényszék Kibédi Pált és mindazokat, akiknek az ő életbenlétéről tudomásuk van, hogy a bíróságot, vagy az ügygondnokot a Kibédi Pál életbenlétéről értesítsék, egyszersmind közöljék azokat az adatokat, amelyekből az ő életbenléte megállapítható, mert ellenkező esetben a bíróság a jelen hirdetménynek a „Gazeta Oficiala”-ban történt harmadszori beiktatását követő naptól számított 3 hó letelte után a nevezett elhalálásának tényét a bizonyítás eredményéhez képest meg fogja állapítani.

Odorheiu, 1921. augusztus 1.

Dr. Glósz Miksa, s. k., tszéki bíró.

A kiadmány hitelél: Nagy, shiv. tisztv.

Az odorheiu-i törvényszék.

C. 1116—1921. **Hirdetmény.**

Az odorheiu-i törvényszék közhírré teszi, hogy id. Dombi Ferenc homoródabásfalvi lakos részéről az 1911. I. t. c. 748. § a alapján előterjesztett kérelem folytán az 1914. évi augusztus hó utolsó napjaiban Galiciában az oroszokkal vitt ütközetek egyike alatt állítólag elesett Dombi Ferenc (született 1882. évi december 2.) volt homoródabásfalvi lakos elhalálása tényének megállapítása iránt az eljárást a mai napon megindította és az állítólag elhalt részére ügygondnokul dr. Kertész Árpád ügyvéd, odorheiu-i lakost rendelte ki.

Felhívja a törvényszék Dombi Ferencet és mindazokat, akiknek az ő életbenlétéről tudomásuk van, hogy a bíróságot vagy az ügygondnokot Dombi Ferenc életbenlétéről értesítsék, egyszersmind közöljék azokat az adatokat, amelyekből az ő életbenléte megállapítható, mert ellenkező esetben a bíróság a jelen hirdetménynek a „Gazeta Oficiala”-ban történt harmadszori beiktatását követő naptól számított 3 hó letelte után, a nevezett elhalálásának tényét, a bizonyítás eredményéhez képest meg fogja állapítani.

Odorheiu. 1921. évi július hó 20-án.

Dr. Glósz Miksa, s. k., tszéki bíró.

A kiadmány hitelél: Florián, s. hiv. tisztv.

Az odorheiu-i törvényszék.

C. 1187—1921. **Hirdetmény.**

Az odorheiu-i törvényszék közhírré teszi, hogy Lőrincz István s társai kadicfalvi lakosok részéről az 1911. I. t. c. 748. § a alapján előterjesztett kérelem folytán az 1916. év folyamán orosz hadifogságban a szibériai Streteszsk nevű városban levő 24. sz. barakkházban ragályos betegség folytán állítólag elhalt Lőrincz János volt kadicfalvi lakos elhalálása tényének megállapítása iránt az eljárást a mai napon megin-

ditotta és az állítólag elhalt részére ügygondnokul dr. Kertész Árpád ügyvéd, odorheiu-i lakost rendelte ki.

Felhívja a törvényszék Lőrincz Jánost és mindazokat, akiknek az ő életbenlétéről tudomásuk van, hogy a bíróságot vagy az ügygondnokot Lőrincz János életbenlétéről értesítsék, egyszersmind közöljék azokat az adatokat, amelyekből az ő életbenléte megállapítható, mert ellenkező esetben a bíróság a jelen hirdetménynek a Gazeta Oficiala-ban történt harmadszori beiktatását követő naptól számított 3 hó letelte után a nevezett elhalálásának tényét a bizonyítás eredményéhez képest meg fogja állapítani.

Odorheiu, 1921. augusztus hó 13. napján.

Dr. Glósz Miksa, s. k., tszéki bíró.

A kiadmány hitelél: Florián, shiv. tisztv.

A GÖZMALOM üzemben van!

Tisztelettel hozom a n. é. közönség tudomására, hogy a gőzmalom üzemben van, a munkálatok befejeződtek s így az őrlés gyorsabban eszközölhető; a régi sziták helyre vannak állítva. Árpát, rozstot és buzát lehet őrlöni. Mivel a tengeri ára oly magasra emelkedett, I vékától csak félkupa vám lesz véve. A malomkibővítésnél a kiszolgálás sokkal gyorsabb.

Kedden csak vidékieknek örölünk!

Tisztelettel:

Fábián József

gőzmalom-tulajdonos.

ÉRTESÍTÉS.

Str. Principessa Elisabeta (Bethlen-u.) 10. ^{szám} _{alatt} levő raktáramban az italok árusítását megkezdtem a következő árak mellett:

1 liter világosi asztali bor . . . 9 L.
1 „ hosszuaszóli „ . . . 12 L.
1 „ zsidvei bor palackban . . 16 L.
1 „ gogáni, Horváth Akos termése palackban . . . 18 L.
1 „ hosszuaszóli Br. Szentkereszthy termése, palackban 18 L.

Szesz, pálinka, fenyővíz, rum, likörök gyári detail árban.

Szöllősi Samu.

Cetatea Bank

Engros és Detail fizletében kaphatók 14 késsel felszerelt és a miniszterium által hitelesített mérlegek. Mérőképesség 3, 5, 10, 15 és 20 kg. — Kaphatók továbbá: ó-romániai finom „Drăgășani” borok a legjutányosabb áron. Boulevardul Reg. Ferdinand (Kossuth-utca) 56. szám.

Őszi és téli ruhákat,
házi szőttes posztókat,
fonalat, selymet,
bársonyt, csipkét,
szövetet minden színben
művésziiesen

fest és tisztít SCHMITZ

Odorheiu-Sz.-udvarhely, Malom-u. 21.
a legolcsóbb árak mellett.

— Gyászruhákat 24 óra alatt. —

Férfi ruha tisztítása 35 leu,
festése 100—120 leu.

Az Első Székelyudvarhelyi
Bőrgyár Részv.-Társaság

BŐRÜZLETÉBEN

a Florián-féle házban mindenféle bőrök, talpak s a bőrüzlet keretébe tartozó cikkek ugy nagyban, mint kicsinyben a legelőnyösebb árban kaphatók.

Bor

1 liter jó asztali bor . . 8 Leu
1 „ Rizling . . . 9 „
1 „ Csemege . . . 10 „
1 „ Ezerjó . . . 11 „
1 „ Ménesi vörös 11 „

Orbán és Markovits

bornagykereskedőknél

Odorheiu — Székelyudvarhely.

Cukrászda áthelyezés és megnyitás!

Értesitem az igen tisztelt vendégeimet, hogy 21 év óta fennálló **cukrászdamat és kávéházamat**

a barátok templomával szemben levő saját házamba áthelyezve, új helyiségemben ujonnan felszerelve, megnyitottam. Mindenféle cukrászdai és kávéházi cikkek, ugyszintén kitűnő butellás borok és üveges sör állandóan kapható. Torta- és tészta-megrendeléseket vidékre is, a legpontosabb és legjutányosabb kiszolgálás mellett elfogadok. Szíves pártfogást kér, teljes tisztelettel:

ERNST GYÖRGY, cukrász

Nagymennyiségű olcsó **Őszi és téli ujdonságok érkeztek**
a közlismert **HIRSCH RUDOLF** divatáru üzletébe. //
Férfi és női posztók, parketok, tennisflanettek, vásznak, zefirek, harisnyák, nyakkendők, férfi és fiu kalapok stb.